

לחברי איגוד המתכננים שלום רב,

במהלך מחצית השנה האחרונה עסק האיגוד בנושאים רבים הקשורים למעמד המתכננים ויצוגם במערכות השונות וקיים מגוון פעילויות:

מפגש איגוד המתכננים ופורום מתכנני ערים צעירים - התקיים במשותף ערב עיון "קווים אדומים בקו הכחול שיח בין-דורי על מוסר ותכנון". בהשתתפות פרופ' אבנר דה-שליט, דיקן הפקולטה למדעי החברה, האוניברסיטה העברית וגב ולרי ברכיה, מנהלת המרכז למדיניות סביבתית, מכון ירושלים לחקר ישראל, אשר הרצתה על: "האם יש צורך בקוד אתי למתכננים?" בערב הייתה השתתפות ערה ונערך דיון בקבוצות. לאור התובנות שעלו מהדיון הוחלט לבחון אפשרות לגיבוש קוד אתי למתכננים. בארגון הערב השתתפו: תמי גבריאלי וס'יו"ר האיגוד גיא קו-ונקי.

מפגש שישי במגזר הכפרי - מארחינו היו צוות הוועדה המקומית יזרעאלים. מגוון צורות היישוב שבתחום הוועדה מייצג את מגוון הדילמות הקשורות לפיתוח המרחב הכפרי כגון: פיתוח היישובים מול ניהול השטחים הפתוחים, פיתוח כלכלה אזורית, תעסוקה ותיירות, פיזור לעומת ריכוז במערך השירותים וסוגיות תחבורה ותשתיות תכנון המרחב הכפרי לאור השינויים הכלכליים והדמוגרפיים שחלו בהתיישבות הכפרית החל מסוף שנות השבעים. שינויים במבנה הטיפולוגי של היישוב הכפרי, הגדרה עצמית ככפר או ככפר?, חסמים והזדמנויות בקשר שבין העיר והכפר ושימור מורשת הבניה של ההתיישבות. האיגוד מודה לאדר' עפרי דגני - מהנדסת הוועדה המקומית יזרעאלים ולמר דוד בריל - מנהל היח' לתכנון אסטרטגי במועצה ולחברתנו ברכה אור על ארגון המפגש המעניין.

מפגש שישי עירוני בבני ברק - במפגש הציג ראש העיר מר יעקב אשר, את תוכניות הפתוח של העיר, אזור התעסוקה המתפתח ואת הבעיות העיקריות בהן עוסק התכנון העירוני. במהלך הסיור בעיר התארחו חברי האיגוד בבית פרטי בו נחשפנו לאורח החיים של משפחה חרדית בבני ברק, כמו כן התארחנו במכון "אחיה" בבניינו החדש המהווה מרכז טיפולי חדשני לילדים עם בעיות קשב וריכוז. האיגוד מודה לבני ברק ולראשיה על האירוח ולחברתנו רות פרידמן אשר יזמה את המפגש והביאה למימושו.

כנס "ארבעים שנה לאמנת המורשת העולמית - עבר, הווה, עתיד - מבט מקומי". הכנס התקיים בשיתוף עם איגוד המתכננים וגופים נוספים. נדונו בו התמורות שחלו בפרשנות של האמנה למורשת עולמית, באמנות מקבילות ובהמלצות למיניהן שהתקבלו במהלך ארבעת העשורים והוצגו היבטים מגוונים של המחקר, העיון והעשייה בתחום שימור המורשת בישראל. בארגון הכנס השתתף ס'יו"ר האיגוד גיא קו-ונקי.

מושב בכנס האגודה הגאוגרפית - התקיים באוניברסיטת בן גוריון. זו השנה השנייה שאיגוד המתכננים מציג מושב בכנס האגודה הגאוגרפית. המושב "המרחב החקלאי והכפרי - תמורות בתפקידו ותפקודו" כלל ארבע הרצאות: המרחב החקלאי והכפרי - תמורות בתפקידו ותפקודו בפסיפס המתאר הארצי, פוטנציאל השימור כמנוף לפיתוח במרחב הכפרי, היבטים כלכליים בשינוי במרחב הכפרי, ותכנון אסטרטגי במרחב הכפרי. ההרצאות עוררו דיון מעניין בנושא עתידו של המרחב הכפרי. האיגוד מודה לחברים שהקדישו מזמנם והרצו בכנס ולס"ר האיגוד רחל קטושבסקי על ארגון המושב.

הכנס השנתי - השנה הכנס השנתי שיתקיים ב-2013. 21-22 מתמקד בנושאים של "איכות החיים העירונית". הכנס מתוכנן בהשתתפותם של אוניברסיטת תל אביב המחלקה לגיאוגרפיה וסביבת האדם וביה"ס לאדריכלות ע"ש עזריאלי ועם עיריית תל אביב-יפו. הכנס עוסק בהיבטים של תכנון ועיצוב המרחב העירוני על כל מגוון מרכיביו תוך התייחסות לנושאים חברתיים, כלכליים וארגוניים. במסגרת הכנס תועלנה במושב הבוקר למעלה ממאה הרצאות בעשרה מושבים מקבילים. יתקיים דיון של מהנדסי ערים ממטרופולין ת"א ותוצג החשיבה התכנונית הכוללת והדילמות המרכזיות העומדות בפני המתכננים ומקבלי ההחלטות.

לראשונה תערך השנה סדנת מתכננים מקדימה יום לפני הכנס, אשר תעסוק בנושא "עירוניות, מיתוסים וכוונוי חשיבה חדשים". תוצרי הסדנא יוצגו במושב המליאה ויאוגדו כפרסום של האוניברסיטה והאיגוד.

במושב המליאה יתקיים פנל דיונים בראשות מר אופיר פינס, שישתתפו בו ראשי ערים של ת"א, חולון, בני ברק, נצרת ומודיעין ואשר יעסוק בהיבטי איכות החיים והתכנון העירוני בערי המרכז והפרפריה. כמו כן תתקיימנה הרצאות של מתכננים עירוניים מסין ומארה"ב אשר יציגו את התהליכים והבעיות העיקריות בתכנון ובפתוח העירוני בארצותיהם.

במושב מליאת הכנס תוצג יוזמה חדשה להקמת "פורום לקידום ערים משגשגות" ותדון אפשרות השתתפות האיגוד במימוש היוזמה.

שיתוף פעולה וקידום השיח עם מנהל התכנון – ביוזמת ראש מינהל התכנון, בינת שורץ מוזמנים האיגודים המקצועיים וביניהם איגוד מהנדסי ערים, עמותת האדריכלים, איגוד אדריכלי הנוף ואיגוד המתכננים, לשיחות עדכון והכרת השינויים בהערכות מינהל התכנון לקראת קידום נושאי תכנון מורכבים, ארגון מערך התכנון ומבנה התוכניות הארציות והמקומיות. יו"ר האיגוד משתתפת במפגשים בנושא תוכנית מתאר כוללת. סכום עבודת הצוות המקצועי עומד בפני סיום ופורסם בהקדם. מינהל התכנון יקיים, במסגרת הכנס השנתי, דיונים וסדנא בהנחיית אהוד יוסטמן וירון טוראל, אשר יעסקו בנושאים אלה.

ייחוד פעולות - הגדרת תחומי העיסוק בהם יכולים ורשאים לעסוק המתכננים. האיגוד ממשיך באופן רצוף את פעילותו להבטחת יכולתם של המתכננים לגשת למכרזי תכנון להכנת תוכניות מתאר ארציות ומקומיות ומסמכי תכנון שונים ולמכרזים למשרות תכנון בממשלה ובמינהל המקומי. לאור יוזמות להגדרת תחומי עיסוק ייחודיים לאדריכלים, נערכו מספר פגישות עם נציגי האדריכלים ודיונים באיגוד על מנת לבחון את ההיבטים השונים ונקודות החיכוך במטרה להגיע לנוסח מוסכם. דיונים אלה לא הגיעו עדין לידי הבשלה והסכמה. בדיונים על הנושא לוקחים חלק חברי הועד בעזרתו של עו"ד אשר כהנא.

בדיונים עם משרד הפנים על מעמד האיגוד כארגון היציג הרשאי להמליץ על חברים כמועמדים להשתתפות בוועדות תכנון סטטוטוריות, הוחלט על ידי משרד הפנים כי בהתאם לחוק, האיגוד היציג בו נמנים מרבית אנשי המקצוע הוא לשכת המהנדסים והאדריכלים בה האיגוד אינו חבר. האיגוד ממשיך במאמציו להגן על מעמד המתכננים.

קוד אתי למתכננים - האיגוד בוחן את האפשרות של הכנת קוד אתי למתכננים. הנושא עלה בכנס השנתי האחרון של האגוד ובמספר מפגשים לאורך השנה. סוגיות אתיות עולות לעיתים קרובות במסגרת עבודת המתכנן, אם במוסדות התכנון ואם ביחסי עבודה מול יזמי פיתוח, מול מתנגדים לתכניות ומול נבחרי ציבור בוועדות תכנון. המתכנן נדרש בכל עת למצוא איזון בין אינטרסים, בין זכויות הפרט לבין תועלת הציבור. מערכת התכנון נגרת למשפטיזציה עקב העדר קביעת גבולות ברורים בין הראוי והבלתי ראוי. קוד אתי יכול להוות כלי עזר למתכננים ולבעלי עניין, להבהיר מראש כללים מקובלים ולצמצם את הצורך בפניות לבתי משפט. גיבוש קוד אתי יוכל לחזק את יכולתו של המתכנן לעמוד על עקרונות ערכיים ועתיד להפוך לחלק אינטגרלי של ההכשרה המקצועית של המתכנן. תודתנו לולרי ברכיה אשר לקחה על עצמה לקדם את היוזמה.

המידעון השבועי "מה בתכנון" התרחב, נוספו מדורים ומידע על פעילויות של גורמים מקצועיים, פרסומים, כנסים ומכרזים. במידעון נכלל מידע שוטף על ישיבות ועד האיגוד, על פעילויות ומפגשים וניירות עמדה של האיגוד בנושאים השונים.

הנושאים הממשיכים לעמוד בפנינו השנה הם רבי חשיבות לדמותו של התכנון והפרופסיה המקצועית. אנו מודים לכל החברים אשר הקדישו מזמנם, השקיעו מאמצים ונטלו חלק בפעולות האיגוד וקידום מטרותיו, קוראים לחברים להמשיך ולהשתתף בפעילות השוטפת ומקווים כי יורחב מעגל המשתתפים בפעילויות השונות ובקידום מטרות האיגוד.

אדר' עדנה לרמן

